

Mfv.II.10.334/2014/5.szám

A Kúria a dr. Letavecz Ilona ügyvéd által képviselt I. rendű, a személyesen eljáró II. rendű és a dr. Letavecz Ilona ügyvéd által képviselt III. rendű felperesnek a jogtanácsos által képviselt alperes ellen a megismételt eljárást követően a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságon 22.M.2114/2012. szám alatt folytatott és másodfokon a Fővárosi Törvényszék 51.Mf.637.970/2013/4. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 51.Mf.637.970/2013/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy tizenöt nap alatt fizessen meg az I. és III. rendű felperesnek személyenként 20.000 (húszezer) forint és 5400 (ötezer-négyszáz) forint áfa felülvizsgálati eljárási költséget.

A felülvizsgálati eljárás illetékét az állam viseli.

I n d o k o l á s

Az I. rendű felperes 1993. szeptember 1-jétől, a II. rendű felperes 1997. április 1-jétől, a III. rendű felperes 1991. július 1-jétől állt hivatásos szolgálati viszonyban az alperesi jogelődnél, 2007. január 1-jei hatállyal a b.-i Fővámhivatal állományába kerültek. Az alperes jogelődje 2009. október 28-án kelt ... számú parancsával az I. rendű felperest főszemlélsz, ... számú parancsával a II. rendű felperest szakügyintéző beosztásba a Vám- és Pénzügyőrség ... Regionális Parancsnokság személyi állományába, a III. rendű felperest a ... szám alatti parancssal részlegvezetői beosztásba a Vám- és Pénzügyőrség ... Regionális Parancsnokság felügyelete alá tartozó ... térségi Vám- és Pénzügyőrségi Hivatal személyi állományába helyezte át 2009. november 16-ai hatállyal.

A felperesek az áthelyezéssel szemben benyújtott szolgálati panaszuik elutasítását követően előterjesztett keresetükben az áthelyezésre vonatkozó parancsok hatályon kívül helyezését és eredeti szolgálati helyükre és beosztásukba történő visszahelyezésüket kérték.

A megismételt eljárást követően a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 22.M.2114/2012/16. számú ítéletével az alperes ... iktatószámú 2370. számú parancsát az országos parancsnok ... szám alatti határozatára is kiterjedően, az alperes ... iktatószámú ... számú parancsát az országos parancsnok ... szám alatti határozatára is kiterjedően, továbbá az alperes ... iktatószámú ... számú parancsát az országos parancsnok ... szám alatti határozatára is kiterjedően hatályon kívül helyezte, a II. és III. rendű felperesek visszahelyezésére irányuló kérelmét elutasította, továbbá a felperesek kártérítési igénye tekintetében a pert megszüntette.

Az elsőfokú bíróság az ítéletének indokolásában megállapította, hogy a munkáltatónak lehetősége volt a más szervezeti egységhez történő áthelyezésre, azonban figyelemmel kellett volna lennie a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény (Hszt.) 15. § (1)-(2) bekezdésben foglaltakra. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a felperesek a szolgálati panaszuikban helytállóan hivatkoztak arra, hogy az áthelyezésre vonatkozó parancs kiadásakor az alperes nem értékelte családi körülményeiket, kapcsolataikat, illetve a családtól távoli szolgálati helyen teljesítendő munkavégzés azon követelményét, amely a családi életre és az anyagi viszonyokra is kihatással van. Az alapeljárásban meghallgatott D. T. tanúvallomásában megerősítette, hogy a felperesek áthelyezésére nem szakmai tapasztalatuk alapján, hanem azért került sor, mert nem igazodtak a felettes elképzeléseihez. A tanú nyilatkozata szerint családi körülményükről tanulmány nem készült, erre nem is volt szükség.

Az elsőfokú bíróság érvelése szerint a perben az alperes nem tudta minden kétséget kizárólag bizonyítani a Hszt. 47.§ (1) bekezdésében foglalt szolgálati érdek fennállását sem. A megismételt eljárásban meghallgatott W. G. és L. Z. tanúk a létszámhiányról egybehangzóan nyilatkoztak, az ezt alátámasztó állománytáblákat azonban az alperes nem csatolta.

A közigazgatási és munkaügyi bíróság a visszahelyezés iránti kereseti kérelmet elutasította figyelemmel az I. rendű felperes szolgálati nyugállományba helyezésére, a II. rendű felperes ismételt áthelyezési kérelmére és arra, hogy a III. rendű felperes a rá háruló bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget.

Az alperes fellebbezése alapján eljáró Fővárosi Törvényszék az 51.Mf.637.970/2013/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helyesen járt el akkor, amikor a szolgálati érdek mellett azt is vizsgálta, hogy a keresettel támadott áthelyezési parancs nem ütközött-e a Hszt. 15. §-ának rendelkezéseibe. A szolgálati viszony rendeltetéséhez igazodó szigorú függelmi rend ellenére - figyelemmel a szolgálati helyek közötti jelentős távolságra is - a Hszt. 47.§ (1) bekezdésére alapított intézkedés meghozatala során a felperesek méltányos érdekeinek vizsgálata nem volt mellőzhető. Az alperes a perben kizárólag arra hivatkozott, hogy a felperesek személyügyi nyilvántartásait áttekintette, azonban ez nem felelt meg a méltányos érdekek vizsgálatának. A törvényszék nem fogadta el a felperesek Hszt. 7. §-ára alapított érvelését, mivel az állomány tagja magára vonatkozóan más olyan adatot is megadhat, amely a személyügyi nyilvántartásnak nem része, ha a méltányolható érdekeit kívánja érvényesíteni. A felperesek szolgálati panaszukban érveiket előadták, amelyet a panaszt elbíráló szervnek vizsgálni kellett volna, és az indokolási kötelezettsége körében értékelni kellett volna a felhozott körülményeket. A törvényszék nem osztotta azt az alperesi álláspontot sem, hogy a szolgálati érdeket nem lehet kétségbe vonni, illetőleg vizsgálni, mivel a Hszt. 15. §-a nem határoz meg a munkáltató felé vizsgálati kötelezettséget.

A perben az alperest terhelte a szolgálati érdek fennállásának bizonyítása, amely kötelezettsége alapján az elsőfokú bíróság felhívása szerint a szervezeti egységek áthelyezés előtti és utáni állománytábláinak csatolásával igazolnia kellett volna döntése megalapozottságát. Mivel a munkáltató a bizonyítási felhívásnak nem tett eleget, nem lehetett megállapítani hogy az áthelyezéskor a szolgálati helyeken volt-e rendszeresített és betöltetlen státusz, amennyiben volt, azok betöltésére a felperesek végzettségüknél és képesítésüknél fogva alkalmasak voltak-e. A törvényszék hangsúlyozta továbbá, hogy a munkáltató az áthelyezésről szóló határozatában a szolgálati érdeket nem jelölte meg, csupán az elsőfokú eljárás során benyújtott ellenkérelmében hivatkozott a központi régió kiemelt szerepére és az itt jelentkező létszámhiányra, azonban állításait nem bizonyította.

Mivel a felperesek méltányolható érdekeit nem vizsgálták, a panaszt elutasító határozat pedig csupán a szolgálati érdek elsőbbségére utalt, ezért a Hszt. 14-15. §-ában írtaknak és az indokolási kötelezettségének a munkáltató nem tett eleget.

Az alperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet „megváltoztatását” és a felperesek első-, másodfokú és felülvizsgálati perköltségben történő marasztalását kérte.

Álláspontja szerint a másodfokú bíróság nem megfelelően alkalmazta a Hszt. 15. §-át, helytelenül értelmezte a 15. és 47. § kapcsolatát, helytelenül alkalmazta a Pp. 163. §, 166. és 206. §-át, továbbá nem vette figyelembe a Hszt. 199. §-át és a 7. számú mellékletét, a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény (Avtv.) 2. §-át, 3. §-át és jogszerűtlen következtetést vont le a Hszt. 175-177. §-aiból, továbbá a Nemzeti Adó- és Vámhivatalról szóló 2010. évi CXXII. törvény (NAV tv.) 34/N-34/V. §-aiból.

A Hszt. 47. §-a alapján a hivatásos állomány tagjainak áthelyezésére beleegyezésével vagy beleegyezése nélkül kerülhet sor. Az alperesi érvelés szerint, amennyiben a hivatásos állomány tagja személyi elbeszélgetés vagy informális rákérdezés formájában az áthelyezésről nyilatkozna, arra a beleegyezésével kerülne sor, így a beleegyezés nélkül történő áthelyezés jogintézménye nem lenne alkalmazható. A Hszt. 15. §-ának azon rendelkezése, hogy a hivatásos állomány tagjának szolgálati helyét a méltányos érdek figyelembevételével kell meghatározni, nem azt jelenti, hogy az áthelyezés nem hajtható végre, ha a hivatásos állomány tagja méltányos érdekét sérti.

A méltányolható érdek vizsgálata ellen szól az a körülmény is, hogy az adatok nagy része nem ellenőrizhető, vagy jogszabályi tiltás miatt nem vizsgálható. Ilyen például a hivatásos állomány tagja családtagjainak egészségi állapota, vagy a róluk való gondoskodás. Ezen körülményekről kizárólag az érintett saját elhatározásán alapuló nyilatkozat alapján szerezhethet tudomást, a családtag egészségi állapotáról szóló nyilatkozatot azonban jogszabályi felhatalmazás hiányában nem ellenőrizheti.

Az alperes álláspontja szerint a Hszt. 15. § (1) bekezdésének megfogalmazása azt bizonyítja, hogy a szolgálati érdek elsőbbséget élvez a hivatásos állomány tagjának érdekei előtt.

Az alperes azt is panaszolta, hogy a másodfokú bíróság az állománytábla becsatolásának hiányában a szolgálati érdeket nem találta bizonyítottnak. Álláspontja szerint a felperesek által kétségbe nem vont tanúvallomások, valamint alperesi nyilatkozatok alapján egyértelműen megállapítható volt a ... régió kiemelt gazdasági jelentősége, a magas ügyforgalom és a létszámhiány is. A szolgálati érdek bizonyításához az állománytábla csatolása nem szükséges, mert a régió kiemelt jelentősége és magas ügyforgalom nem áll közvetlen kapcsolatban azzal, hogy az állománytáblában mennyi üres hely van, másrészt a szolgálati érdek a Pp. 166. §-a miatt tanúk vallomása alapján bizonyítottnak tekintendő, ezért a törvényszék a bizonyítékokat a Pp. 206. §-ának megsértésével mérlegelte.

Az I. és III. rendű felperesek a felülvizsgálati ellenkérelmükben a jogerős ítélet hatályában történő fenntartását, valamint az alperes felülvizsgálati eljárási költségekben történő marasztalását kérte.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.

A Hszt. 47. § (1) bekezdése szerint a hivatásos állomány tagja a szolgálat érdekében felmenthető és magasabb beosztásba kinevezhető, az 56. § (3) bekezdés esetét kivéve beleegyezése nélkül a szolgálati beosztásából felmenthető és egyidejűleg azonos, vagy annak megfelelő más beosztásba kinevezhető. Azonos, vagy annak megfelelő más beosztásba való kinevezés kérelemre is történhet.

A (2) bekezdés szerint a hivatásos állomány tagja szolgálati érdekből beleegyezése nélkül – a létszámcsökkentés és az átszervezés indokát kivéve – 5 éven belül más beosztásba nem kerülhet áthelyezésre.

A Hszt. 15.§ (1) bekezdése szerint a hivatásos állomány tagjának szolgálati helyét a fegyveres szerv szervezeti egységei területi elhelyezkedésének és a fegyveres szerv feladataiból fakadó szakmai igényeknek megfelelően, a hivatásos állomány tagja méltányos érdekeinek figyelembevételével kell meghatározni. A (2) bekezdés szerint a hivatásos állomány tagja e törvényben meghatározott esetekben és feltételek szerint a szolgálati helyéről áthelyezhető, illetve más szolgálati helyre vezényelhető.

Az eljáró bíróságok a fentiekre tekintettel helytállóan állapították meg, hogy a fegyveres szerv egyoldalú döntésén alapuló áthelyezés jogszerűségének eldöntésénél vizsgálni kell a szolgálati érdek fennállását, valamint azt is, hogy a szolgálati hely meghatározásánál a fegyveres szerv figyelembe vette a hivatásos állomány tagjának méltányos érdekét (Hszt. 15. §). Az áthelyezés során a hivatásos állomány tagjának a méltányos érdeke nem vitatottan sérülhet, ehhez azonban olyan nyomós szolgálati érdek szükséges, ami az áthelyezést feltétlenül szükségessé teszi. E körben az alperest terhelte a bizonyítási kötelezettség [Pp. 164. § (1) bekezdés]. Tekintettel arra, hogy a Hszt. 47. §-a a beleegyezés nélküli áthelyezést csak szolgálati érdekből teszi lehetővé, ennek hiánya az áthelyezés jogellenességét már önmagában megalapozza. Az, hogy a fegyveres szervnek indokolási kötelezettsége az áthelyezési okiratban nincs, nem jelenti, hogy vita esetén ne kellene bizonyítania az áthelyezés jogszerűségéhez a szolgálati érdek fennállását a Hszt. 47. §-ában foglaltakra figyelemmel.

Az alperes a Fővárosi Munkaügyi Bíróság 33.M.3219/2011. számú ügyében a bíróság felhívására a szolgálati érdek bizonyítására a

Kormány vagy miniszter irányítása, illetve felügyelete alá tartozó egyes költségvetési szervek létszámgazdálkodását érintő átmeneti intézkedésekről szóló 1127/2009. (VII.29.) Kormányhatározatot és a Vám- és Pénzügyőrség Országos Parancsnokának 17/2009. számú országos parancsnoki parancsát csatolta, amely a vám- és pénzügyőri hivatalok feladatainak átalakításáról 2009. december 29. napján 2010. január 31-éig bezárólag a vám- és pénzügyőri hivatalok megerősítését tűzte ki célként, és átszervezést rendelt el. A becsatolt, létszám stoppot elrendelő kormányhatározat a felperesek áthelyezését nem alapozta meg, míg a Vám- és Pénzügyőrség Országos Parancsnokának parancsa a felperesek 2009. novemberi áthelyezését követően rendelt el átszervezést, ezért a munkáltatói intézkedés igazolására nem volt alkalmas.

A törvényszék helytállóan állapította meg, hogy az alperesnek a perben az elsőfokú bíróság felhívása alapján az állománytáblák becsatolásával kellett volna a szolgálati érdeket bizonyítania, amelynek nem tett eleget.

Az eljáró bíróságok helytálló következtetése szerint a perben meghallgatott tanúk vallomása önmagában a központi régió létszámhiányára vonatkozó alperesi állítást nem támasztotta alá, ezért a bizonyítékokat a Pp. 206. §-ának (1) bekezdése alapján megfelelően értékelve állapították meg a szolgálati érdek bizonyítottságának hiányát.

Az eljáró bíróságok a szolgálati érdek fennállása mellett értékelték a felperesek méltányos érdekei vizsgálatának hiányát is, és a Hszt. 47.§ (1) bekezdésének sérelme mellett a Hszt. 15.§ (1) bekezdésének megsértését is megállapították. A méltányos érdek vizsgálata azonban a szolgálati érdek bizonyításának hiányában nem volt releváns.

A fentiekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az alperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles az I. és III. rendű felperesek felülvizsgálati költségének megfizetésére.

A felülvizsgálati eljárás illetékét az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 5. § (1) bekezdés c) pontja alapján az állam viseli.

Budapest, 2015. január 21.

Dr. Tálné dr. Molnár Erika s.k. a tanács elnöke, Szolnokiné dr. Csernay Krisztina s.k. előadó bíró, Sipőczné dr. Tánczos Rita s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

bíróági tisztviselő